

Каширіна Данелла Євгенівна

Київський національний університет

технологій та дизайну (м. Київ)

Наукова керівниця – доцентка Довгопол Г. О.

ЖАНРИ ТА ІСТОРІЯ ЯПОНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ: ПОГЛЯД КРІЗЬ СТОЛІТТЯ

Японці настільки чуттєвий, далекоглядний та простий народ, що вони бачать красу у всьому: у камінцях, в швидкій гірській річці, в листопаді, у тварин, особливо у птахів. Японська поезія як нам відомо написана японською мовою, в деяких випадках китайською. Можна сказати, що для всіх у світі японська поезія стала мистецтвом. Хтось віднайшов в ній філософію яка допомогла бачити світ кращим ніж він є, а для когось вона стала втіхою від нещастя.

Існувала японська поезія ще з часів китайської династії Тан (618–907 н. е.). Саме за часи цієї династії в Китаї був розквіт поезії, та мав великий вплив на японську культуру. Традиційну японську поезію, називають вака. До речі найстаріший збірний (20-томний) був надрукований ще у сьомому столітті та мав назву «Маньйош» або «Маньйошу», є й такі відомі збірки – «Книга подушок» Сей Шонагона та Мурасакі Сікібу «Повість про Генджі» (Usami, Hitoshi, 1999: 258).

Протягом багатьох століть існувало багато різних форм японсько-мовних віршів, ось 8 найвідоміших з них:

- Хайку (俳句) – найвідоміша форма японської поезії;

Літня річка:

Хоч є міст, мій кінь

Через воду йде.

- Сенрю (川柳) — дуже коротка форма японської поезії, схожа на хайку.

На цьому світі,
Прив'язаний батьками,
І грішми.

• Ранкуу – це інший тип спільної поезії та пов'язаного вірша — чергування трирядкових і дворядкових строф, написаних різними поетами;

• Вака (短歌) – найдавніша форма японської поезії, відноситься до будь-якого жанру поезії, написаної японською мовою;

З моєї долоні
Вона бере яблуко. . .
І зрозуміло, що
Наш час не
Вічний.

• Ренга (連歌) – це спільна форма поезії, поетичний стиль;

• Хайкай – це форма пов'язаного вірша, що включає сатиру або каламбури;

• Танка – сучасна назва класичної японської поезії, що означає «короткі вірші»;

• Хайбун – поєднання хайку та прози

• Катаута – це трирядковий вірш який має силабічний метр 5-7-5 або 5-7-7.

Часто катауту називають неповним віршем;

• Седока – це вірш із закликком і відповіддю. Ці любовні вірші складаються з двох віршів катаути.

Японія — єдина країна в історії світу з провінцією поезії. Протягом століть імператорський двір проводив поетичні змагання, переможці таких змагань нагороджувалися високими державними титулами та достроково просувалися по службі. Поезія відіграє важливу роль у житті Японії. Навить перед читанням творів великих тайських письменників, люди мили руки перед виконанням священних ритуалів на знак очищення.

Міядзава Кенджі (1896-1933), мабуть, найбільш просторово свідомий поет в Японії і письменник з більш сильним буддійським усвідомленням часу, створив авангардну поезію, яка знаходила людей поза часом та відповідно світськими проблемами. Японські натуралісти та романісти, які правили в перші десятиліття 20-го століття, ретельно записували свої повсякденні справи, але можна відчувати, що до 1920-х років для таких письменників, як Міядзава та перцепціоністів, час більше не був статичним, навіть не пов'язаний з людським сприйняттям. Ця відмова від часу, орієнтованого на людину, також є втечею від суворих реалій початку японської війни. (Tawara, Machi and Hitoto, Yō 2014 : 37).

Отже, традиційна японська поезія хоча й можна сперечатися, що поезія була причиною розвитку естетики та уявлень про красу в Японії, поезія вплинула та відобразила культуру, в якій вона перебувала, а також відлуння історії мистецтва, вона оспівує природу в її найчистішому вигляді, а її пейзаж бездоганним. За образністю природи ховається не лише душевний стан автора, а й складне психологічне життя людини, глибокі думки та переживання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Jon Holt. (13 Jun 2016). Literature short on time - Modern moments in haiku and tanka. <file:///C:/Users/HP/Desktop/RoutledgeHandbooks-9781315762210-chapter2.pdf>
2. Tawara, Machi and Hitoto, Yō (2014) *Tanka no tsukurikata, oshiete kudasai*, Tokyo: Kadokawa bunko., 35-39
3. Usami, Hitoshi, Takano, Kimihiko and Tsubouchi, Toshinori (1999) 'Zadankai: kindai bungaku ni okeru "watashi" no keifu', in Tsubouchi Toshinori (ed.), *Tanka no watashi, Nihon no watashi (Tanka to Nihonjin: V)*, Tokyo: Iwanami shoten, 258–288.

4. Variety Art Works (2010) Masaoka Shiki saku: Byōshō rokushaku (Manga de dokuha), Tokyo: East Press. Brief Overview of Japanese Poetry

URL: <https://doyouknowjapan.com/poetry/>

5. [URL:https://www.masterclass.com/articles/a-guide-to-japanese-poetic-forms#10-types-of-japanese-poetry](https://www.masterclass.com/articles/a-guide-to-japanese-poetic-forms#10-types-of-japanese-poetry)